

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 07, 2020

Nummer 7, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:262](#) 14-02-2020

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:2349](#) 17-03-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:2130](#) 10-03-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2020:352](#) 25-02-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:337](#) 18-02-2020

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:2343](#) 19-03-2020

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:2273](#) 18-03-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:1913](#) 07-02-2020

Centrale Raad van Beroep

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2020:611](#) 10-03-2020

RECHTSPRAAK

Ouderlijke boedelverdeling. Actio pauliana jegens langstlevende afgewezen.

Vader overlijdt in 2007, met achterlating van zijn echtgenote en hun vier kinderen. De nalatenschap vererft volgens zijn ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). In 2016 verkoopt moeder aan zoon X een aantal percelen landbouwgrond voor – volgens dochter Y – een geringe koopsom. Dochter Y stelt dat moeder daarmee paulianeus heeft gehandeld jegens haar erfrechtelijke schuldeisers (art. 3:45 BW). De rechtbank geeft Y geen gelijk.

Voor de vraag of Y in haar verhaalsmogelijkheid is benadeeld, moet slechts rekening worden gehouden met de vordering van Y zelf, niet ook met de vorderingen van de andere erfgenamen. Relevant is slechts of de vordering van Y – gebaseerd op de waarde van de percelen ten tijde van vaders overlijden – kan worden voldaan uit het huidige vermogen van moeder.

De vraag of sprake is van een verkapte schenking van moeder aan X, kan slechts een rol spelen bij de afwikkeling van de toekomstige nalatenschap van moeder.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-03-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:2273

Zaaknummer: C/03/265761 / HA ZA 19-331

Rechters: J.R. Sijmonsma

Wetsartikelen: 3:45 BW en 4:1167 oud BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Legitieme vordering ingesteld jegens erfgenaam in plaats van executeur. Ontvankelijkheid.

De onderfde legitimaris A vordert veroordeling van B als executeur om de legitieme portie van A te voldoen. Volgens de rechtbank (ECLI:NL:RBOVE:2018:4054, ERF 2018-0209) stond artikel 136 Rv aan deze veroordeling in de weg, omdat de vordering jegens B als enig erfgenaam ingesteld had moeten worden. Het hof denkt hier anders over.

De executeur heeft de taak om de legitieme vordering te voldoen (art. 4:145 lid 2 BW, art. 4:144 lid 1 BW, art. 4:7 lid 1 onder g BW). In dit geval vallen bovendien de hoedanigheid van de executeur en B in privé, als enig erfgenaam, samen. Het hof is daarom, mede gelet op de beginselen van proceseconomie, van oordeel dat artikel 136 Rv niet in de weg staat aan beoordeling van de vordering van A.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:2349

Zaaknummer: 200.251.274

Rechters: M.L. van der Bel, M.H.H.A. Moes en J.U.M. van der Werff

Wetsartikelen: 136 Rv, 4:7 BW, 4:144 BW en 4:145 BW

RECHTSPRAAK

Geen verzorgingsvruchtgebruik van andere goederen voor onderfde echtgenote. Erflater heeft naar eigen zeggen in verzorgingsbehoefte voorzien.

Erflater heeft zijn echtgenote onderfd en zijn drie kinderen tot enige erfgenamen benoemd. Aan zijn echtgenote heeft hij het tijdelijk vruchtgebruik (gedurende vijf jaar) van de echtelijke woning gelegateerd, evenals een geldlegaat ter waarde van een kwart van de banktegoeden. Volgens het testament heeft erflater met deze legaten voldoende rekening gehouden met de behoeften van de echtgenote na zijn overlijden.

De echtgenote verzoekt het verzorgingsvruchtgebruik van de echtelijke woning (art. 4:29 BW) en van de resterende nalatenschap (art. 4:30 BW). Zij wijst op haar arbeidsongeschiktheid en hoge levensstandaard die zij er met erflater op nahield.

De kantonrechter kent enkel het verzorgingsvruchtgebruik van de woning toe. Voor artikel 4:30 BW is een zekere verzorgingsbehoefte vereist. Dit toetsingskader ontbreekt bij artikel 4:29 BW. Daardoor komt de kantonrechter bij artikel 4:29 BW niet toe aan een afweging van de betrokken belangen.

Voor artikel 4:30 BW geldt dat de langstlevende echtgenoot er geen aanspraak op kan maken dat deze onder alle omstandigheden het leefpatroon van voorheen moet kunnen voortzetten. In veel gevallen zal een stap terug onvermijdelijk zijn.

De kantonrechter is onvoldoende overtuigd van de nodige verzorgingsbehoefte bij de echtgenote. Dat erflater volgens zijn testament met het geldlegaat voorziet in zijn verzorgingsplicht, dient voor de kantonrechter ten minste als een uitgangspunt. Voorts weegt de kantonrechter mee dat de echtgenote een (nabestaanden)uitkering ontvangt en een eigen (andere) woning te gelde kan maken.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 07-02-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:1913

Zaaknummer: 7286461 RP VERZ 18-50569

Rechters: C.W.D. Bom

Wetsartikelen: 4:29 BW en 4:30 BW

RECHTSPRAAK

***Vereffenaar van nalatenschap wordt vereffenaar van
huwelijksgemeenschap.***

De nalatenschap van erflater vererft volgens de wettelijke verdeling (art. 4:13 BW) en is beneficiair aanvaard. X is benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap. Erflater was in gemeenschap van goederen gehuwd met Y.

X verzoekt de rechtbank om hem tot vereffenaar van de ontbonden huwelijksgemeenschap te benoemen (art. 4:213 BW). Volgens X is het niet wenselijk als het beheer over de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap gezamenlijk bij X en Y ligt. Zij komen er onderling niet uit. Volgens X heeft Y op paulianeuze c.q. onrechtmatige wijze goederen onttrokken aan de nalatenschap en de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap, onder meer door verkoop van de woning voor een lage prijs en kwijschelding van de koopsom. Y laat schuldeisers met lege handen staan.

De rechtbank wijst het verzoek van X toe. De wet geeft geen nadere criteria voor toepassing van artikel 4:213 BW. De regeling sluit echter aan op de regeling van artikel 3:193 BW, aldus de rechtbank. Het is voldoende aannemelijk dat er schulden zijn in de nalatenschap die (mede) uit de huwelijksgemeenschap moeten worden voldaan en dat Y onvoldoende meewerkt aan de vereffening van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-03-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:2343

Zaaknummer: C/10/589591 / HA RK 20-25

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen: 4:213 BW en 4:13 BW

RECHTSPRAAK

***Opzettelijk verzwijgen van sieraden leidt tot verbeuren aandeel.
Sieraden behoren niet langer tot de nalatenschap.***

Broer en zuster erven van hun tante. De zuster is tevens executeur. Het hof verklaart voor recht dat de zuster haar aandeel in alle sieraden die tot de nalatenschap behoren heeft verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW).

De zuster heeft de sieraden voor haar broer willens en wetens verzwegen in haar conclusie van antwoord op 15 april 2015. Er is sprake van het opzettelijk verzwijgen en verborgen houden op grond van artikel 3:194 lid 2 BW. De zuster heeft haar aandeel in de sieraden op 15 april 2015 verbeurd. Hierdoor behoren de sieraden met ingang van die datum niet langer tot de nalatenschap en komen deze vanaf dat moment alleen aan de broer als rechthebbende toe. De zuster moet de sieraden aan hem afgeven. Verdeling daarvan is niet aan de orde evenmin als inbreng in de nalatenschap.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:2130

Zaaknummer: 200.181.331

Rechters: J.H. Lieber, M.L. van der Bel en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen: 3:194 BW

RECHTSPRAAK

Uitleg legaat Bredius-collectie. Uitleg testamentaire last.

In geschil is de uitleg van een legaat van kunstvoorwerpen aan de gemeente Den Haag. Het betreft kunstverzamelaar en -kenner Bredius die in 1946 overleed. Het Monegaskische erfrecht is op zijn nalatenschap van toepassing. Volgens dit recht mag de feitenrechter een legaat uitleggen als er enige ruimte voor onzekerheid is over de betekenis van de woorden van het legaat.

Het legaat ziet op kunstvoorwerpen '*qui sont exposé au Musée Brediusuis*'. Volgens de gemeente omvat het legaat de hele museale collectie van het Brediushuis bij Bredius' overlijden. Volgens X – die stelt rechthebbende te zijn van een deel van de collectie – is er geen ruimte voor een dergelijke uitleg en zijn de voorwerpen die bij het overlijden niet waren tentoongesteld niet gelegateerd.

Het hof ziet aanleiding voor uitleg, mede gelet op de lage drempel die in het Monegaskisch recht geldt voor het aannemen van onduidelijkheid van een testamentaire bepaling. Het hof komt tot de conclusie dat de laatste wil van Bredius zag op zijn gehele collectie in het Brediushuis, ook het gedeelte in depot.

Voorts stelt X dat de gemeente, onder meer door kunstvoorwerpen in bruikleen te geven, de testamentaire last niet is nagekomen. Ook dit wijst het hof af. De last kan volgens het hof niet los worden gezien van de tijd waarin deze is gemaakt. Het hof leidt uit een interview uit 1934 af dat Bredius een zekere angst had voor de beschadiging van zijn kunstvoorwerpen. Inmiddels kunnen kunstvoorwerpen op verantwoorde wijze worden vervoerd en is daardoor de kans op beschadiging aanzienlijk minder reëel. Daar komt bij dat bruikleenverkeer bijdraagt aan de zichtbaarheid van de collecties en tegenwoordig behoort tot de normale museale bedrijfsvoering.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 25-02-2020

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2020:352

Zaaknummer: 200.252.262/01

Rechters: A.A. Muilwijk-Schaaij, M.Y. Bonneur en H.J.M. Burg

Wetsartikelen: 4:46 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Foute titelvermelding na verdeling nalatenschap en meerwaardeclausule.

De overgrootvader van K liet bij zijn overlijden in 1953 zijn kinderen en tweede echtgenote (Y) als erfgenamen achter. In 1955 is de woning uit de nalatenschap toegedeeld aan Y en is een meerwaardeclausule overeengekomen ten behoeve van de kinderen. In 1994 heeft Y de woning verkocht. In de leveringsakte staat ten onrechte vermeld dat Y enig erfgenaam was van haar echtgenoot. Aan de meerwaardeclausule is geen uitvoering gegeven. Als K na het overlijden van haar vader op de hoogte komt van de akten uit 1955 en 1994 verwijt zij de (inmiddels oud-)notaris die de akte in 1994 had voorbereid en zijn waarnemer die de akte verleed de foute titelvermelding.

Het hof acht K ontvankelijk. Als erfgenaam van haar vader heeft zij zelf een redelijk belang bij een juiste titelvermelding in 1994.

De foute titelvermelding valt de (oud-)notaris tuchtrechtelijk te verwijten. Het feit dat de titelvermelding niet had hoeven te worden opgenomen in de akte en het feit dat de fout de rechtsgeldigheid van levering niet heeft aangetast, doen hier niet aan af. Gelet op de destijds geldende rolverdeling valt de waarnemer tuchtrechtelijk onvoldoende verwijt te maken.

Het feit dat de (oud-)notaris de afstammelingen van overgrootvader in 1994 niet heeft opgespoord, is niet verwijtbaar. Een dergelijke verplichting was er niet.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:337

Zaaknummer: 200.254.299/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, G.C.C. Lewin en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 99 WNA

RECHTSPRAAK

***Intrekken bijstand terecht. Boedelvolmacht afwikkeling nalatenschap.
Erfgenaam kan via gemachtigde beschikken over verkoopopbrengst.***

De bijstand van X wordt ingetrokken en terugvorderd, omdat X volgens de uitkeringsinstantie kan beschikken over de erfenis van zijn (groot)ouders.

Volgens vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2013:CA0086) moet, mede gelet op artikel 11 van de Wet werk en bijstand, de term beschikken zo worden uitgelegd dat deze ziet op de mogelijkheid voor een betrokkene om de bezitting feitelijk aan te wenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Daarvan is in dit geval sprake, aldus de Raad.

Er zijn vermogensbestanddelen uit de nalatenschap verkocht en X kan beschikken over de opbrengst daarvan. Het feit dat de opbrengst is uitbetaald aan een gemachtigde van X, staat hier niet aan in de weg. X kan de opbrengst bij de gemachtigde verkrijgen.

Instantie: Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak: 10-03-2020

ECLI: ECLI:NL:CRVB:2020:611

Zaaknummer: 18/57 PW

Rechters: J.T.H. Zimmerman, M. van Viegen en A.B.J. van der Ham

Wetsartikelen: 11 Wet werk en bijstand

RECHTSPRAAK

***Verwerping nalatenschap. Schenking aan de subsidiaire erfgenamen?
Bevoordelingsbedoeling?***

Moeder overlijdt in 2011. Zij heeft haar zoon tot enig erfgenaam benoemd. De onterfde dochter beroept zich op haar legitieme portie.

De zoon stelt dat de regeling van de legitieme portie in strijd is met Europees recht (art. 1 Eerste Protocol EVRM afzonderlijk en in samenhang met art. 14 EVRM en art. 1 Twaalfde Protocol EVRM). Het hof heeft dit standpunt verworpen (ECLI:NL:GHAMS:2018:2246, ERF 2018-0151). De zoon laat dit oordeel in cassatie onbestreden.

De zoon bestrijdt wel het oordeel van het hof dat moeder, door in 1993 de nalatenschap van vader te verwerpen, geen gift heeft gedaan aan hem en zijn zuster. De keuze van moeder komt niet voort uit vrijgevigheid, aldus het hof. De verwerping was noodzakelijk om haar onder een gunstig fiscaal regime de financiële middelen te verschaffen om haar leven na vaders overlijden in te richten op een wijze die haar voor ogen stond. De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep met toepassing van artikel 81 lid 1 Wet RO.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:262

Zaaknummer: 18/04556

Rechters: E.J. Numann, M.J. Kroeze, C.H. Sieburgh, H.M. Wattendorff en F.J.P. Lock

Wetsartikelen: